



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 600/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval námietku predpojatosti proti sudcom Ústavného súdu Slovenskej republiky Petrovi Brňákovi, Milanovi Ľalíkovi a Marianne Mochnáčovej, členom I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, vznesenú I. T., B., vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 18816/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Brňák, Milan Ľalík a Marianna Mochnáčová **n i e s ú v y l ú č e n í** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 18816/2013.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 25. septembra 2013 doručené podanie I. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho práv postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Sťažnosť bola v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na rok 2013 pridelená sudkyňi spravodajkyňi Marianne Mochnáčovej, ktorá je členkou I. senátu ústavného súdu.

Sťažovateľ v závere svojho podania z 25. septembra 2013 uviedol:

„Namietam I. súdny senát ÚS SR z dôvodu spriaznenosti s JUDr. Š. H., šéfom justície, čo dokazujú viaceré vyjadrenia o odložení mojich ústavných sťažností týmto senátom a taktiež JUDr. Ľubomíra Dobríka, ktorý je taktiež podľa jeho životopisu, ako JUDr. Brňák spriaznený s osobou V. M., ktorý dostal JUDr. H. za šéfa justície. ...“

O vznesenej námietke v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na rok 2013 rozhodoval II. senát ústavného súdu.

Ku vznesenej námietke sa vyjadrili členovia I. senátu ústavného súdu: sudkyňa Marianna Mochnáčová listom z 23. októbra 2013, sudca Peter Brňák taktiež listom z 23. októbra 2013 a sudca Milan Ľalík listom z 24. októbra 2013.

Sudkyňa Marianna Mochnáčová vo svojom vyjadrení uviedla:

„Prehlasujem, že sťažovateľa osobne nepoznám a v predmetnej veci sa necítim byť predpojatá ani pre pomer k veci ani pre pomer k účastníkom.“

Navrhujem preto, aby bolo ďalej postupované podľa § 28 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.“

Sudca Peter Brňák vo svojom vyjadrení uviedol:

„... po oboznámení sa s obsahom podania sťažovateľa... uvádzam, že sa ako člen senátu I. ÚS necítim byť zaujatý v súvislosti s rozhodovaním vo veci sťažovateľa pod sp. zn. Rvp 18816/2013. Sťažovateľa nepoznám a nemám žiadny vzťah k tejto veci, ani k účastníkom konania, resp. ich zástupcom. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že som spriaznený (t. j. podobný, blízky, príbuzný, spríbuznený, pozn.) s osobou JUDr. Š. H., resp. V. M. Toto jeho tvrdenie sa nezakladá na pravde.“

Sudca Milan Ľalík vo svojom vyjadrení uviedol:

„... nemám taký vzťah k účastníkom konania, resp. k ich zástupcom, ani vzťah k prejednávanej veci, ktorý by mi bránil vo veci objektívne, nestranne a spravodlivo rozhodnúť.“

II.

Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je sudca vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje. Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. III bodu 1 rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2013 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje II. senát, ak ide o sudcov I. senátu.

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby proti účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00). Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

Sudcovia I. senátu ústavného súdu Marianna Mochnáčová, Peter Brňák a Milan Ľalík sa k námietke predpojatosti sťažovateľa vyjadrili a uviedli, že sťažovateľa osobne nepoznajú a v predmetnej veci sa necítia byť predpojatí.

Hoci sa úprava vylúčenia sudcu v základných rysoch zhoduje s úpravou obsiahnutou v iných procesných predpisoch, v jednotlivých typoch konania pred ústavným súdom však môžu nastať situácie, na ktoré nemožno celkom mechanicky aplikovať poňatie neustrannosti a nepredpojatosti, tak ako je uplatňované (i) v konaniach, ktorých predmetom je ochrana individuálnych subjektívnych práv (tak to je napr. pri abstraktnej kontrole právnych noriem), alebo (ii) v konaniach, kde je postavenie účastníka konania (jeho zástupcu) iné ako v klasickej procesnej schéme účastníctva (pozri napr. § 21 ods. 1, 3 a 4, § 49 a § 51 zákona o ústavnom súde).

V okolnostiach danej veci sťažnosť sťažovateľa smeruje podľa proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 103/2013 (sťažnosť proti uzneseniu o nevyhlásení sudcu JUDr. K. I. pre páchanie podvodu v uznesení krajského súdu sp. zn. 4 Tos 70/2012) a následné sfaľšovanie uznesenia sp. zn. 1 Tos 87/2013 JUDr. K. I.

Sťažovateľ namieta sudcov I. senátu ústavného súdu z dôvodu spriaznenosti s JUDr. Š. H. Vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 19566/2013 JUDr. Š. H. nie je účastníkom konania a sťažovateľ nepoukázal na také skutočnosti, ktoré by potencionálne mohli nejakým spôsobom súvisieť s predpojatosťou sudcov I. senátu ústavného súdu Marianny Mochnáčovej, Petra Brňáka a Milana Ľalíka vo veci ústavného prieskumu postupu krajského súdu v namietaných konaniach.

Po preskúmaní podania sťažovateľa II. senát ústavného súdu nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 19566/2013.

Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia I. senátu ústavného súdu Marianna Mochnáčová, Peter Brňák a Milan Ľalík nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 19566/2013.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013